

оперативної роботи щодо процесу проведення тендерних процедур та виконання договірних зобов'язань. Своєчасне виявлення та протидія злочинам у сфері державних закупівель важлива у підвищення ефективності використання державних фінансових ресурсів та стабільної економічної системи держави.

#### ***Список використаних джерел***

1. Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / відп. ред.: В. В. Коваленко, Є. М. Моїсєєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. К.: Атіка, 2010. Т. IV. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). 1128 с.
2. Доманчук В. І. Оцінка оперативно-службової діяльності підрозділів ДСБЕЗ в процесі протидії економічним злочинам та шляхи її удосконалення. Організація інформаційно-аналітичної роботи підрозділів ДСБЕЗ МВС України у протидії економічним злочинам: доповіді провідних вчених, представників громадськості, державних службовців та працівників підрозділів ДСБЕЗ на міжвідомчому семінарі-наradі / відп. ред. Л. П. Скалозуб, В. І. Василичук, В. Д. Сапсай. К., 2009. С. 198–203.
3. Долиновський Ю. С. Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2018. 258 с.
4. Виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із зміною ціни при проведенні державних закупівель: навч. посібник / О. В. Авраменко, І. Б. Висоцька, М. Ю. Ковальська, О. З. Мармура, О. Ф. Пасека. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 104 с

***Федченко Володимир Михайлович,***  
професор кафедри кримінального процесу  
Дніпропетровського державного  
університету внутрішніх справ, кандидат  
юридичних наук, доцент

#### **ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНОЮ ГРУПОЮ**

Досвід органів внутрішніх справ щодо розкриття та розслідування кримінальних правопорушень складається в цілому з сукупності методів, прийомів, навичок роботи окремих співробітників та підрозділів. Під час розслідування злочинів слідчо-оперативною групою (далі СОГ) провадження у справі має характерні властиві саме йому закономірності, які пов'язані з такими аспектами як: територія розслідування, суб'єкт, спосіб, рівень організованості вчинення злочинів, предмет посягання та інших обставин [1, с. 95; 2, с. 145].

До 2012 року однією з форм процесуальної взаємодії слідчих з оперативними підрозділами ОВС була діяльність у складі СОГ, яка

регламентувалася рядом наказів МВС України згідно яких передбачалося створення чергових, постійно діючих та міжрегіональних слідчо-оперативних груп. Підставами створення та діяльності СОГ було: 1) провадження у особливо складних справах; 2) розкриття навмисних убивств; 3) розкриття й розслідування тяжких і особливо тяжких злочинів, коли це пов'язано з великим обсягом провадження слідчих дій та оперативно-розшукових заходів; 4) розкриття та розслідування злочинів минулих років [3]

Після ж прийняття нового КПК України законодавець з вказаного питання у ст. 38 цього Кодексу визначив, що досудове розслідування здійснюють слідчі органу досудового розслідування одноособово або слідчою групою. Крім того, ст. 571 КПК визначено, щодля проведення досудового розслідування обставин кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав, або якщо порушуються інтереси цих держав, можуть створюватися спільні слідчі групи.

З вказаного випливає, що регламентація та діяльність СОГ чинним КПК не передбачена. Водночас, зрозуміло, що для більш щільної взаємодії слідчого з оперативними підрозділами та ефективного розслідування складних, великих за обсягом тощо кримінальних проваджень, не можливо обійтися без створення СОГ. І тому, не випадково на сьогодні, Інструкцією з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Затвердженої Наказом МВС України N 575 від 07.07.2017 року в залежності від підстав їх створення визначено декілька різновидів СОГ. Так, цим Наказом, на керівників органу досудового розслідування в підрозділах національної поліції покладаються повноваження щодо формування чергових СОГ, з числа працівників поліції. Вказані СОГ, відповідно до графіка чергування, затвердженого керівником відповідного органу національної поліції, знаходяться при чергових частинах. Безпосереднім завданням таких чергових груп є оперативний виїзд на місце пригоди, з метою виявлення, фіксації, вилучення слідів злочину, предметів та речей, що можуть мати доказове значення, встановлення очевидців, свідків, потерпілих, а також з'ясування інших обставин, що підлягають доказуванню та мають значення для всебічного, повного і неупередженого розслідування та встановлення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення.

У кримінальних провадженнях, у яких здійснення досудового розслідування доручено Генеральним прокурором, його заступниками, або керівниками регіональних прокуратур. Але таке досудове розслідування проваджується неефективно, то з метою підвищення його ефективності, яка полягає у більш щільній взаємодії працівників оперативних підрозділів зі слідчими національної поліції передбачене

створення СОГ з метою покращення такої взаємодії і підвищення ефективності розслідування.

Якщо ж, кримінальне провадження здійснюється щодо особливо тяжких, тяжких кримінальних правопорушень, але минулих років, то для організації вказаної категорії проваджень створюються спеціалізовані постійно діючі СОГ, за наказом керівника територіального органу, підрозділу поліції, погодженим з керівником органу досудового розслідування.

Для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох районів області (міста), наказом начальника ГУНП, погодженим з начальником слідчого управління ГУНП, передбачене створення СОГ Головного управління Національної поліції.

Для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох областей (регіонів), наказом Голови Національної поліції України або заступника Голови Національної поліції України – начальника Головного слідчого управління передбачене створення міжрегіональної СОГ.

Для розслідування вбивств з обтяжливими обставинами чи кримінальних правопорушень проти особи, що викликали суспільний резонанс, стосовно або за участю представників центральних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, засобів масової інформації, депутатів усіх рівнів, суддів та працівників правоохоронних органів, створюються постійно діючі СОГ [4].

З вище зазначеного випливає, що положеннями КПК України не передбачено підстави для створення та діяльності СОГ, не кажучи вже про види СОГ, але передбачено відомчими наказами.

Такими видами СОГ та підставами їх створення є: 1) «Чергова СОГ» – для виявлення, фіксації, вилучення та пакування слідів кримінального правопорушення, речових доказів, установлення свідків та потерпілих, з'ясування обставин кримінального правопорушення, що мають значення для всебічного, повного і неупередженого їх дослідження та встановлення осіб, які його вчинили; 2) «СОГ, що створена у кримінальних провадженнях за дорученням керівника регіональної прокуратури, заступника Генерального прокурора, Генеральним прокурором України» – для здійснення ефективної взаємодії слідчих та працівників оперативних підрозділів поліції під час досудового розслідування у разі попередньо неефективного розслідування у цьому провадженні; 3) «Спеціалізована постійно діюча СОГ» – для розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених у минулі роки; 4) «СОГ Головного управління Національної поліції» – для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох районів області (міста); 5) «Міжрегіональна СОГ» – для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох областей (регіонів); 6) «Постійно діюча СОГ» – для розслідування

вбивств з обтяжливими обставинами чи кримінальних правопорушень проти особи, що викликали суспільний резонанс, стосовно або за участю представників центральних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, засобів масової інформації, депутатів усіх рівнів, суддів та працівників правоохоронних органів.

Між тим, зазначена кількість підстав створення та діяльності слідчо-оперативної групи не враховує необхідність її створення у випадку, коли існує необхідність проведення значної за обсягом та невідкладної слідчої (розшукової) дії, яку одному слідчому виконати у встановлені строки не під силу. Наприклад щодо проведення огляду місця події в наслідок авіакатастрофи, техногенної аварії тощо [5, с. 275]. Або необхідності проведення обшуку на об'єкті, який займає значну за обсягом територію.

Вказаний огляд місця події та обшук є дуже трудомістким, вимагає залучення до складу слідчо-оперативної групи не одного а декількох слідчих та спеціалістів і значної кількості сил та засобів для ефективного його проведення у найкоротші строки.

Проведення розслідування слідчо-оперативною групою залежно від підстав її створення починаючи з моменту надходження заяв, повідомлень про кримінальне правопорушення та внесення відомостей до ЄРДР і завершуючи прийняттям рішення про направлення матеріалів кримінального провадження до суду, має свою специфіку та особливості, які підлягають подальшому дослідженню з урахуванням основних положень Конституції України, засад Кримінального провадження, Міжнародних правових актів ратифікованих Україною з питань надання правової допомоги у кримінальних провадженнях та прав учасників кримінального процесу.

#### ***Список використаних джерел***

1. Іщенко А.В., Красюк І.П., Матвієнко В.В. Проблеми криміналістичного забезпечення розслідування злочинів. К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2002. 212 с.
2. Аленин Ю.П. Процессуальные особенности производства следственных действий. Одесса, 2002. 264 с.
3. Про організацію діяльності органів досудового слідства системи Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України № 1600 від 25.12.2003 року. К., 2003. 75с.
4. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Затверджена Наказом МВС України № 575 від 7 липня 2017 року. К., 2017. 32с.
5. Федченко В.М. Питання взаємодії слідчої групи зі спеціальними комісіями на початковому етапі розслідування у справах про авіакатастрофу. Науковий вісник Юридичної академії МВС України. 2005. № 1. С. 272–278.